

Százéves lenne „Speckpáter”: Werenfried van Straaten

PÁTER WERENFRIED VAN STRAATEN, a *Kirche in Not* [Szükséget szenvedő egyház] nevű, nemzetközi katolikus segélyszervezet alapítója tulajdonképpen szívesen megélte volna még századik születésnapját. Magas korában is sok terve volt, még oroszul is meg akart tanulni. E vágyai nem teljesülhettek: két héttel 90. születésnapja után, 2003. január 31-én elhunyt.

Századik születésnapján azonban életműve aktuálisabb, mint valaha.

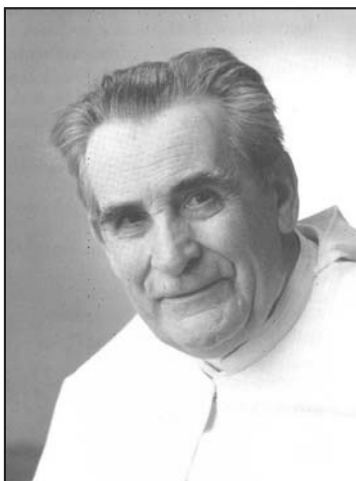
PÁTER WERENFRIED EGYKORI HALÁLOS ELLENSÉGEKET VETT RÁ arra, hogy segítsenek egymásnak és imádkozzanak egymásért. Ezért Béke Nobel-díjra jelölték. Ékesszóló prédikátorként számtalan embernél érte el, hogy „a szeretettől elveszítse a fejét”, úgyhogy spontán módon rábízták pénzüket, autójukat vagy ékszereiket a szegények javára. Ő „fedezte föl” Kalkuttai Teréz anyát, amikor a hatvanas évek elején nemzetközileg még ismeretlen volt; négy pápának volt bizalmasa, és közeli barátja II. János Pál pápának. Fantáziadús úttörőként sosem fogott ki az ötletekből, amikor arról volt szó, hogy „föl kell szárítani Isten könnyeit”. A lelkipásztorkodás olyan eredeti megoldásait találta ki, mint a gördülő kápolnák vagy az úszó templomok. Volt humora, és szerette az embereket. Segélyszervezete is, a *Kirche in Not* (korábbi nevén *Ostpriesterhilfe* [Keleti papok segítése]), amely 1947 karácsonyán indult, tulajdonképpen egyszerűen csak „megtörtént” számára.

A halálára kiadott emlékképen ez állt: „Odaígerte azt, amije nem volt, és Isten megadta neki.” Sosem a vállalkozási tanácsadók, bankárok és üzemgazdászok logikája szerint cselekedett, sikere egyedül és kizárólag Istenbe vetett mérhetetlen bizalmán nyugodott. Ha segítséget látott valahol, enyhíteni akarta. Gyakran ígért meg hatalmas segítséget anélkül, hogy pénze lett volna rá. Isten azonban mindig segített neki, hogy teljesíthesse vakmerő ígéreteit.

Hosszú élete során egy egyszerű fekete kalappal – amely „millió kalapként” fog bevonulni a történelembe – három milliárd dollárt gyűjtött össze. Lángoló szavával elérte a szíveket. Kalapját még magas korában is kinyújtotta, amikor a prédikáláshoz már gyenge volt, és kerekesszékre kellett ülnie. A *Kirche in Not* sok jötevőjének még ma is szeme előtt van a „millió kalap”, amikor adományt utal át a segélyszervezetnek. A fáradhatatlan szerzetes kreativitását még azok a lyukak is felpezsdítették, amelyek a végén már megmutatkoztak a kalapon – mert így mindig hunyorítva mutatható rá arra, hogy jobb, ha bankjegyeket adnak, mert a pénzürmék kihullanának a lyukakon.

DE MI VOLT WERENFRIED PÁTER TITKA? Őt magát az mozgatta, amit saját szemével látott, és amiről nem tudott hallgatni. Számos útja során beleégett a lelkébe a nyomor térképe. Világá kiáltotta, hogy Krisztust mindmáig megfeszítik, a Golgota nem múlté. Werenfried páter számára a szükség sosem volt távoli és elvont, sosem csak egy tétel a statisztikájában, hanem mindig arca és neve volt. A holland premontrai szerzetes mindig „a szeretet iskolájának” nevezte segélyszervezetét.

Werenfried páter elősorban nem adománygyűjtő volt, hanem együttérzéssel és tisztelettel teljes szemtanú. Becsületbeli kötelességének tartotta megőrizni azok emlékezetét, akiket hitük miatt üldöztek. Mélységesen hitt abban, hogy Isten ereje működik gyenge embereken. Ezt saját bőrén tapasztalta, mert impozáns testi megjelenése ellenére mindig gyenge volt az egészsége. Ifjúságában még a szokványos plébániai szolgálatra is túl gyengének tűnt. De a *Werenfried* név, amelyet rendi fogadalma letételekor kapott, és amely azt jelenti, „a béke harcosa”, működésének programja lett a következő négy évtizedben. Legjobb korszakában átlagosan hetven prédikációt tartott havonta.

WERENFRIED PÁTER PRÓFÉTA VOLT, AKI FÖLISMERTÉ AZ IDŐK JELEIT. A 2. világháború után megértette, hogy újabb katasztrófa tör rá Európára, ha nem sikerül legyőzni a gyűlöletet az emberek szívében. Így az ő kezdeményezésére gyűjtöttek Hollandiában és Belgiumban élelmiszert, ruhát és más javakat a segítséget szenvedő német lakosság számára, s ez nem pusztán humanitárius akció volt, hanem lényeges hozzájárulás is ahhoz, hogy a népek megértsék egymást, s és kiengesztelődjenek egymással. *Romano Prodi*, az Európai Bizottság akkori elnöke 2002-ben „Európa békéjének angyalaként” méltatta őt.

A „tegnapi ellenségek” iránti tevékeny felebaráti szeretet e kezdeményezéséből jött létre az a segélyszervezet, amely néhány éven belül az egész világon aktív lett. Werenfried páter gyakran megelőzte a korát. Már az 1960-as években megjósolta, hogy a kommunizmus meg fog bukni Kelet-Európában: „A modern Góliát szuperportréi, amelyek kihívóan tekintenek le a Kreml falairól az embertörőmekekre, szétfelcsúsznak majd, és maradványaik a porba hullanak. A portrék helyet adnak az ikonoknak, és örökre igaz marad, amit az egyház húsvétkor Krisztus szájába és a mi szánkba ad: „Feltámadtam, és veled vagyok, alleluja! Rám helyezted kezedet, alleluja! Csodálatos a te bölcsességed, alleluja, alleluja!”

A történelem igazat adott neki, és 1992-október 13-án a moszkvai Vörös téren, a Lenin-mauzóleum előtt nyilvánosan imádkozta a rózsafüzért. „Végső és legnagyobb örömet” abban látta, hogy a kommunizmus összeomlása után II. János Pál pápa kívánságára az oroszországi testvéregyházak is segítő kezet nyújthatott, „hogy helyreálljon a szeretet”. Ebben is úttörő volt – ahogyan fáradhatatlanul figyelmeztetett a mai kor hit- és értékvesztésére is.

EGYÉRTELMI VISELKEDÉSÉVEL nemcsak barátokat szerzett. Egész életében az igazság elkötelezettségének érezte magát, hamis kompromisszumokra sosem volt kész. Mindenben, amit tett, mindenekelőtt papnak tartotta magát, papnak, aki egyedül Krisztust és a rábízott embereket lelkét köteles szolgálni. Inkább beletörődött abba, hogy kényelmetlen igazságok kimondásával megütközést keltsen, és ezáltal adományozókat veszítsen, mint hogy elhallgassa az igazságot. „A szeretet óriásának” üzenete tíz évvel a halála után aktuálisabb, mint valaha. Működése milliók szívében talált visszhangra.

Forrás: Kirche In, 2013/2